

Gazdag Vilmos

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Magyar Tanszéki Csoport

A kárpátaljai magyar katonai szleng

Kulcsszavak: kárpátaljai magyar, katonaság, szleng, államnyelvi kölcsönszó

Kis Tamás (2008: 18) meghatározása alapján „a katonai szleng a sorkatonák által használt csoportnyelv, melyet el kell különítenünk egyrészt a köznyelvtől és a nyelvjárásoktól, másrészt pedig a hivatalos katonai szaknyelvtől”.

Az ilyesfajta különbségtétel a határon túli magyar nyelvváltozatok esetében hatványozottan indokolt. Az itt funkcionáló szaknyelveknél ugyanis az államnyelvből fordított szak- és tankönyvek, illetve az államnyelvi oktatás kizárólagossága miatt fokozottan érvényesülnek a másodnyelvi hatások (Balázs 2009: 199). A határon túli magyar nyelvváltozatokban ennek következtében gyakorlatilag eltűnnek a magyar szaknyelvek (Balázs 2003: 9). Különösen igaz ez a határon túli katonai szaknyelvre, hiszen a hadsereg nyelve értelemszerűen az államnyelv. A Kárpátalján élő férfiak ennek megfelelően a katonai szolgálatuk idejétől függően (azaz, hogy 1991. előtt, vagy azt követően szolgáltak) orosz vagy ukrán nyelven ismerték meg a katonai szaknyelvet. Épp ezért a katonai élethez kapcsolódó magyar nyelvű kommunikációjukat, vagyis az ún. katonai szlengjüket az államnyelvi kölcsönszavak jelentős mértékű használata jellemzi.

Jelen előadás keretein belül azt kívánjuk bemutatni, hogy milyen sajátosságai vannak a kárpátaljai magyar katonai szlengnek, illetve hogy milyen fogalomköri csoportokba sorolhatók az abban használt államnyelvi kölcsönszavak.

Hivatkozások:

Balázs Géza 2003. Euroterminológia és a magyar nyelv. Szaknyelvi kommunikáció és nyelvstratégiai munka. *Magyar Orvosi Nyelv* 2003. évfolyam 1. szám. 9–12.

Balázs Géza 2009. Szaknyelvi nyelvhelyességi ajánlások. In. Bősze Péter (szerk.) *A Magyar Orvosi Nyelv tankönyve* Medicina Könyvkiadó. Budapest. 197–211.

Kis Tamás 2008. *A magyar katonai szleng szótára*. Kossuth Egyetemi Kiadó. Debrecen.